

**Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service**

Vapaan liikkuvuuden loppuminen ja työperusteiset oleskeluluvat Suomeen

**Erytiasiantuntija Pekka Lindroos
Maahanmuuttovirasto**

UK:n kansalaiset ovat kolmannen maan kansalaisia

- UK:n kansalaisten vapaa liikkuvuus päätynyt 31.12.2020
 - EU:ssa ns. kolmannen maan kansalaisia
 - 1.1.2021 tai sen jälkeen Suomeen saapuvat tarvitsevat normaalin oleskeluluvan yli 90 päivän oleskeluun - pitää olla lain mukainen peruste oleskeluun ja täyttää muut edellytykset
 - työnteko-oikeuteen täytyy olla erikseen laissa peruste – voi vaatia oleskeluluvan myös alle 90 päivän oleskeluun
- Alle 90 päivän oleskelu 180 päivän jaksossa on kuitenkin viisumivapaata

Oleskelulupien hakeminen

- Oleskeluluvat myöntää Maahanmuuttovirasto
- Oleskelulupia haetaan paperihakemuksella Suomen edustustossa (hakija ulkomailla) tai Maahanmuuttoviraston palvelupisteessä (hakija Suomessa) taikka **sähköisesti** (enterfinland.fi)
- Ensimmäistä oleskelulupaa koskevissa hakemuksissa hakijan täytyy käydä tunnistautumassa edustustossa tai Migrissä (mm. sormenjäljet korttiin)
- Oleskelulupia hakee **aina** hakija itse, ei työnantaja tai perheenjäsen – avustajaa saa toki käyttää esim. hakemusten täytössä, hakemuksen valinnassa jne.
- Ohjeet hakemuksen valintaan, hakemiseen, edellytysten täyttämiseen jne. Migrin nettisivuilla: [Migri.fi](https://migri.fi)
- Ohjeet edustuston valintaan, edustuston ajanvaraukseen jne. finlandabroad.fi

Työnteko Suomessa

- Kolmannen maan kansalaisilla oikeus tehdä ansiotyötä Suomessa vain laissa määritellyissä tilanteissa
- Yleensä työnteko vaatii oleskeluluvan
- Muutkin kuin työperusteiset luvat useimmiten sisältävät työnteko-oikeuden
- Oikeus se voi olla rajoittamaton (perhesidelupa, pysyvä lupa jne.) tai rajoitettu (opiskelijan lupa, ns. muu peruste –lupa jne.) – ks. hakijan oleskelulupakortin merkinnät
- Viisumivapaana aikana (alle 90 pv) voi tehdä työtä vain tietyissä rajatuissa tilanteissa: <https://migri.fi/tyonteko-ilman-oleskelulupaa>
- Ensimmäistä oleskelulupaa koskevan hakemuksen jättäminen Suomessa ei tuo eikä jatka työnteko-oikeutta, vaikka päätöstä saakin odottaa maassa laillisesti

Oleskeluluvat työnteon perusteella

- Jos ulkomaalaisella ei ole muutoin työnteko-oikeutta, mutta hän haluaa tehdä työtä Suomessa, hän voi hakea oleskelulupaa työnteon *perusteella*
- Migri.fi → "haluan hakea" → tarkentavat kysymykset, jotka johtavat oikeaan hakemukseen
- Työnteon perusteella myönnetyllä luvalla saa tietysti tehdä sitä työtä, jonka perusteella se on myönnetty. Oikeus tehdä muuta työtä voi olla rajattu ammattialan, työnantajan tai työn luonteen mukaan – ks. oleskelulupakortin merkinnät

Oleskeluluvat työnteon perusteella

- Ulkomaalaislakiin perustuvat työntekoperusteiset luvat jaettu kahteen päätyyppiin
- 1. Työntekijän oleskelulupa:
 - työ- ja elinkeinotoimiston osapäätös ennen Migrin päätöstä (mm. saatavuusharkinta eli EU/ETA-työvoiman ensisijaisuus)
 - ne hakijat, jotka eivät voi hakea muuta oleskelulupaa ansiotyön perusteella
- 2. Muu oleskelulupa ansiotyön perusteella:
 - vain Migrin harkinta, ei saatavuusharkintaa
 - esim. erityisasiantuntija, yli- tai keskijohdon edustaja, ammattimainen urheilija, ammattimainen taiteilija, tulkki, konsultti, opettaja, luennoitsija, Suomessa tutkinnon suorittanut...

Työntekolupien yhteisiä edellytyksiä

- Työnteon täytyy tapahtua Suomessa ja vaatia oleskelua Suomessa → sulkee pois esim. puhtaan etätyön ulkomaiselle työnantajalle
- Yleensä työsopimus tai sitova työtarjous
- Voimassaoleva passi
- Ei saa kiertää maahantulosäännöksiä, vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai olla maahantulokiellossa
- Toimeentulon täytyy olla turvattu luvan keston ajan *työnteosta saatavilla ansiotuloilla (TES; työttömyysturvalain työssäoloehdon täytyminen)*
- Perustekohtaiset edellytykset: migri.fi
- Perustekohtaiset liitteet: hakemuslomake

Erityistilanteita

- **Kausityö:** korkeintaan 9 kuukauden kausiluonteinen työ matkailun tai maatalouden alalla
 - viisumi (viisumivelvollinen, alle 90 päivän oleskelu ja työnteko)
 - todistus (**viisumivapaus**, alle 90 päivän oleskelu ja työnteko)
 - kausityöoleskelulupa (oleskelu ja työnteko yli 90 pv)
- Lisäksi esim. tutkijat, työharjoittelijat, yrityksen sisäiset siirrot (ICT), au pairit ja vapaaehtoistoimijat

Esimerkkinä sisäinen siirto (ns. ICT-laki)

- Koskee johtajia, asiantuntijoita ja työsuhteisia harjoittelijoita, jotka siirtyvät saman konsernin sisällä EU:n ulkopuolelta EU-maahan
- Hakijan täytynyt olla työssä samassa yrityksessä tai yritysryhmässä
 - vähintään 3-12 kk välittömästi ennen siirtoa, kun kyse johtajista/ asiantuntijoista
 - vähintään 3-6 kk, kun kyse harjoittelijoista
- Rajoitukset siirron kestolle:
 - Enintään kolme vuotta, kun kyseessä on johtaja tai asiantuntija
 - Enintään yhden vuoden, kun kyseessä on työsuhteinen harjoittelija
 - Enimmäiskeston jälkeen siirron saaneen on poistuttava Suomen alueelta, ellei hän saa lupaa jollain muulla perusteella
- Jos hakijalla on jo ICT-lupa toisessa EU-maassa, voi siirtyä Suomeen tilapäisesti
 - menettely riippuu siirron kestosta

Työnantajan rooli ja velvollisuudet

- [Työnantajalle - Maahanmuuttovirasto \(migri.fi\)](https://migri.fi)
- Työnantajan tulee:
 - varmistua siitä, että työntekijällä on oikeus oleskella Suomessa ja työskennellä kyseisessä työssä
 - säilyttää tiedot palkkaamistaan ulkomaalaisista työntekijöistä sekä heidän tehtävistään
- Työnantajan kannattaa:
 - muistuttaa työntekijää jatkoluvan hakemisesta ennen nykyisen luvan voimassaolon päättymistä (jatkolupahakemus yleensä jatkaa työnteko-oikeutta)
 - käyttää työnantajan Enter Finlandia: [Työnantajan Enter Finland - Maahanmuuttovirasto \(migri.fi\)](https://migri.fi)
 - neuvoa työntekijää viranomaismenettelyistä, jos mahdollista

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Kiitos

Migri.fi
@Maahanmuuttovir

